2. Liedjes over dak– en thuisloosheid

We stellen enkele liedjes voor waar je verder mee aan het werk kan. Ze zijn zeer uiteenlopend van stijl maar allen goed inzetbaar voor een kort bezinningsmomentje met aandacht voor de campagne of als deel van een uitgebreidere bezinning.
We geven steeds een korte inleiding, enkele richtvragen en een stukje van de liedtekst. Je kan de liedjes meestal gemakkelijk vinden via bijv. Spotify of YouTube.
Neem even de tijd, ga op verkenning en zoek een lied dat past bij jouw groep en gelegenheid. Combineer met een (campagne-)inleiding, een ervaringsverhaal, een bezinnende tekst, een actie...

Jonas Winterland, Ander Seizoen

Over iemand die zingt op straat, over ondanks alles de moed erin houden.

- Kan je je de situatie die hier beschreven wordt voorstellen? Wat zou het voor de muzikant betekenen als iemand stopt om een praatje te maken?
- Zou jij een praatje maken met de straatmuzikant? En wat zou je hem zeggen?
- De zanger blijft vertrouwen dat het ooit goed komt. Wat denk je daarvan? Is het naïef, realistisch, noodzakelijk...?

En ben je ooit eens niet gehaast
blijf je dan wat praten voor je werken gaat?
In een ander seizoen, van een veel warmer jaar, zal ik hier niet meer zingen, geloof mij maar

Robin van Beek, Zwerver

De succesvolle zakenman en de zwerver op straat lijken misschien meer op mekaar dan ze zelf denken. Zou de wereld niet beter zijn als we wat vaker zien naar wat ons verbindt in plaats van te kijken naar de verschillen?

- In het refrein vraagt de zanger zich af wat er gebeurd is. Wat denk jij dat er gebeurd is?
- Zie je gelijkenissen tussen de zwerver en de zakenman?
- Zie je gelijkenissen tussen jezelf, de zwerver en de zakenman? Ga je daardoor anders kijken naar de man op straat?

Wat is er gebeurd met jou?
En waarom slaap jij in de kou?
Heeft er dan niemand ooit gezegd
ik hou van jou?

Matthijn Buwalda, Je zou eens moeten weten

Het goede zien in andere mensen is zo belangrijk. Onze goede gedachten kunnen zo veel teweegbrengen bij andere mensen.

- Kijk eens naar de mensen links en rechts van jou en zeg iets positiefs over hen.
- Probeer deze week elke dag iets positiefs te zeggen over iemand in je omgeving. Liefst iemand die dit niet verwacht.
- Hoe kijk jij naar mensen die dakloos zijn? En wat zou jouw blik bij hen teweegbrengen?

Kon je mijn ogen maar lenen
en zien hoe ik naar je kijk,
je zegt vaak wat verlegen:
ik ben niet zo sterk als zij,
maar je zou eens moeten weten...

Ralph Mc Tell, Streets of London

Een echte klassieker over dakloosheid. Het is geen oproep om zorgen en verdriet tegen mekaar af te wegen, geen opbod van miserie waarbij iemand anders het altijd zwaarder heeft dan jezelf. Het is wel een uitnodiging om oog te hebben voor verborgen noden en je te verbinden met mensen die vaak ongezien blijven.

- De zanger schetst het harde bestaan van mensen die op straat leven. Welk gevoel geeft het jou?
- Ken je dit liedje nog van vroeger? Welke herinneringen roept het op?

- Weet je nog wat je vroeger dacht en voelde? En is dat nu nog hetzelfde? Waarom wel? Waarom niet?

So, how can you tell me you're lonely
And say for you that the sun don't shine?
Let me take you by the hand
And lead you through the streets of London
I'll show you something to make you change your mind

Phil Collins, Another Day in Paradise

Misschien wel het bekendste lied over daklоosheid. Een treffende schets van het leven op straat en de vraag 'is er niemand die hier iets aan kan doen?'

- De zanger schetst het harde bestaan van mensen die op straat leven. Welk gevoel geeft het jou?
- Ken je dit liedje nog van vroeger? Welke herinneringen roept het op?
- Weet je nog wat je vroeger dacht en voelde? En is dat nu nog hetzelfde? Waarom wel? Waarom niet?

You can tell from the lines on her face,
you can see that she's been there,
probably been moved on from every place
'cos she didn't fit in there

Avril Lavigne, Nobody's Home

Een aangrijpende popsong over een tiener op zoek naar een plek om thuis te komen. De bijhorende videoclip maakt het verhaal nog sterker.

- Wat voel je wanneer je dit lied hoort en de clip ziet?
- Herken je jezelf hierin? Of herken je een jongere uit je omgeving?
- Wat zou je willen zeggen tegen het meisje uit het lied? En wat wil je zeggen aan de jongere uit je omgeving? En wie weet zeg je het hem/haar ook ooit echt...

She wants to go home, but nobody's home
that's where she lies, broken inside
with no place to go, no place to go,
to dry her eyes, broken inside

Gitta Garro

Deze singer songwriter legde ooit pleisters op wonden als straatverpleegkundige in Antwerpen. Nu brengt ze muzikale zalf voor de ziel met stem en gitaar. Nog geen grote naam maar zeker de moeite waard om op verkenning te gaan.

3. Campagnebezinning rond het beeld van The Homeless Jesus

Mensen die op straat leven, zijn misschien wel de meest confronterende vorm van armoede. Geen verborgen zorgen achter gesloten deuren, maar zeer zichtbaar in het straatbeeld. We stappen voorbij mensen die geen veilige plek hebben om thuis te komen of zien de plek waar ze slapen, de tent, auto of matras maar eigenlijk kijken liever weg.

Deze campagne van Welzijnszorg daagt ons uit om niet weg te kijken. Dak- en thuisloosheid is op heel veel vlakken een schending van de mensenrechten. We moeten en kunnen er iets aan doen. Onderstaande teksten en beeld zetten je op weg om op een bezinnende manier de campagne ter sprake te brengen. Combineer slim met andere materialen, het aanbod liedjes en werk iets uit op maat van jouw groep en de gelegenheid.

Een woordje uitleg bij het beeld

De *Homeless Jesus* beeldt een anonieme vrouw of man uit, gehuld in dekens, liggend op een bank. Een dakloze zwerver aan de onderkant van de samenleving? Een vluchteling die have en goed achterliet om aan oorlogs- of natuurgeweld te ontsnappen? Wie dichter kijkt, ziet de kruiswonden van Jezus aan de ontblote voeten. De Canadese kunstenaar Timothy Schmalz liet zich voor dit beeld aanspreken door een passage uit het Mattheüsevangelie: “Ik had honger en gij hebt Mij te eten gegeven. Ik had dorst en gij hebt Mij te drinken gegeven. Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen.”
Het beeld provoceert en stelt een pijnlijke maatschappelijke realiteit aan de kaak: dak- en thuisloosheid. Maar het roept ook op tot actie én tot ontmoeting.

Bron: Otheo

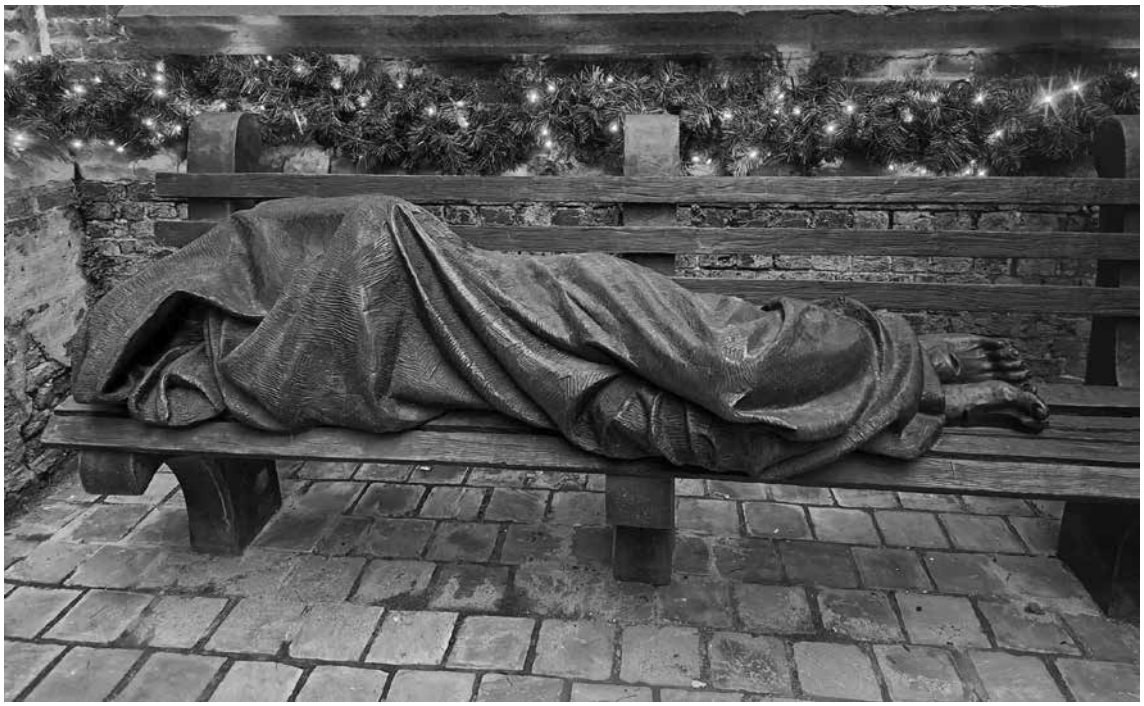

In de Inspirerende PowerPoint vind je een afbeelding in kleur. ***www.welzijnszorg.be/wat-kan-je-doen/inspiratie***

Tekst ter overweging

Een bank.
Het roept vertrouwde beelden op.
In een stadspark, op een gezellig plein
of met uitzicht wijd.
Lekker zonnetje of verkwikkende schaduw.
De bank als vrijplaats in de publieke ruimte,
oase in de stad.

Eventjes gaan zitten, wegdromen,
het leven aan je laten voorbijtrekken.
Een dutje doen, een praatje slaan, een broodje
eten, een innige omhelzing van je geliefde.
Even, en dan weer verder...

Bank bezet.
Publieke ruimte ingepalmd.
Plaats ingenomen door...
... ja, door wie eigenlijk?

Hoe zullen we hem noemen?
Hem?... of haar?

Een nagenoeg gezichtsloze gestalte.
Anoniem. Marginaal.
Kijkt jou niet aan en hoef je niet aan te kijken,
laat staan groeten.
Je kan er zo aan voorbijlopen.
Niets gebeurd.

Een donkere gedaante. Duistere verschijning.
Onbekend maakt onbemind.
Toch maar even de politie bellen?
Voor alle veiligheid.

Hoe zullen we hem of haar noemen?

Getekend door het leven, ten voeten uit.
Gekwetst en kwetsbaar.
Uitgeput. Uitgeleefd.
Een menselijke vod op de afvalberg van de
geschiedenis.
Verdreven, zonder eigen plek.

Wie ben je, bankslaper?
Dwarsligger.
Mijn-rust-verstoorder.
Voorbijlopen in een wijde boog of gaan zitten?
Er is nog een plaatsje over, bij nader inzien.

"Gaat het? Heb je iets nodig? Kan ik iets voor je
doen?"
Zo zou het kunnen beginnen.
"Waar kom je vandaan? Mag ik weten wie je bent?
Wat heb je te vertellen?"
Zo zou het verder kunnen gaan.

De naamloze krijgt een naam,
de gezichtsloze een gezicht.

Het gezicht van Jezus,
die genoemd wordt: redder en verlosser?

Mogelijk.
Het zou kloppen met de voeten.

Jan Devrieze
bij de ontvangst van de Homeless Jesus
aan de H. Magdalenakerk, Brugge
9 december 2017

Fragment uit Dilexi te, de apostolische brief van paus Leo XIV

Laten we ons een actuele situatie voor de geest halen: Wanneer ik iemand tegenkom die 's nachts buiten in de kou slaapt, kan ik die gestalte zien als: een onvoorzien voorval dat mij ophoudt; een luie delinquent; een obstakel op mijn weg; een hinderlijke gewetenskwelling; een probleem dat de politici moeten oplossen; of zelfs als vuilnis dat de openbare ruimte ontsiert. Of ik kan reageren vanuit geloof en naastenliefde en in hem een mens erkennen met dezelfde waardigheid als ikzelf: een schepsel dat oneindig geliefd is door de Vader, een beeld van God, een broeder die verlost is door Jezus Christus. Dat is christen zijn!
Dilexi te, art. 106

Ik zie je wel

De tekst op pag. 1 sluit ook mooi aan bij deze bezinning.

Vragen om een gesprek op gang te brengen

- Kom je soms voorbij mensen die op straat leven? Vaak? Af en toe? Bijna nooit?
- Welk gevoel heb je bij deze confrontatie? Herken je de gevoelens die beschreven worden in de tekst(en)?
- Mensen die op straat wonen, geven aan dat het ergste is dat ze genegeerd worden. Iemand die vriendelijk groet maakt een groot verschil. Doe je dit al? Wil je het in de toekomst gaan doen?
- De tekst(en) schetsen een ontmoeting met de straatslaper, eventueel een gesprek aanknopen. Doe je dit al? Wil je het in de toekomst gaan doen?
- De teksten roepen op om vooral de mens als mens te blijven zien. We zoeken wat ons verbindt. Kijk naar het beeld van de Homeless Jesus of andere foto's en verhalen uit de campagne. Welke gelijkenissen kan je ontdekken? Kijk je daardoor anders naar deze personen?